

USTAWA

z dnia

o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej¹⁾

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) sankcje dla podmiotów powierzających wykonywanie pracy cudzoziemcowi przebywającemu bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) szczególne zasady dochodzenia roszczeń z tytułu wynagrodzenia i związanych z nim świadczeń przez cudzoziemca przebywającego bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 2. Podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi jest obowiązany żądać od cudzoziemca przedstawienia przed rozpoczęciem pracy ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 3. Podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi jest obowiązany do przechowywania przez cały okres wykonywania pracy przez cudzoziemca kopii dokumentu, o którym mowa w art. 2.

Art. 4. Podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie podlega odpowiedzialności za powierzanie wykonywania pracy cudzoziemcowi przebywającemu bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) wypełnił obowiązki, o których mowa w art. 2 i 3, chyba że podmiot powierzający wykonywanie pracy wiedział, że przedstawiony dokument uprawniający do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej został sfalszowany;
- 2) zgłosił cudzoziemca, któremu powierzył wykonywanie pracy, do ubezpieczeń społecznych, o ile obowiązek taki wynika z obowiązujących przepisów.

Art. 5. W przypadku skazania za przestępstwo, o którym mowa w art. 264b lub art. 264c ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.²⁾), wobec podmiotu powierzającego wykonywanie pracy sąd może orzec o:

- 1) pozbawieniu dostępu do, pochodzących ze środków publicznych, pomocy lub dotacji, w tym dotacji celowych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.³⁾), na okres trzech lat od dnia uprawomocnienia się wyroku, lub
- 2) obowiązku zwrotu przyznanej pomocy lub udzielonych dotacji, o których mowa w pkt 1, uzyskanych w okresie 12 miesięcy poprzedzających uprawomocnienie się wyroku.

Art. 6. 1. Cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu, któremu powierzono wykonywanie pracy, przysługuje roszczenie o wypłatę zaległego wynagrodzenia i związanych z nim świadczeń.

2. W przypadku powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi na podstawie stosunku pracy, przy dochodzeniu zaległego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, domniemywa się istnienie stosunku pracy przez okres co najmniej trzech miesięcy, chyba że pracodawca lub cudzoziemiec dowiodą innego okresu zatrudnienia.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku wydawania orzeczenia o istnieniu stosunku pracy.

4. W przypadku powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi na innej podstawie niż stosunek pracy, przy dochodzeniu zaległego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, domniemywa się, że za wykonanie powierzonych prac uzgodniono wynagrodzenie w wysokości trzykrotnego minimalnego wynagrodzenia za pracę, chyba że podmiot powierzający wykonywanie pracy lub cudzoziemiec dowiodą, że wynagrodzenie zostało uzgodnione w innej wysokości.

Art. 7. Podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi przebywającemu bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany pokryć koszty związane z przesłaniem cudzoziemcowi zaległych należności do państwa, do którego cudzoziemiec powrócił lub został wydalony.

Art. 8. 1. Jeżeli podmiotem powierzającym wykonywanie pracy cudzoziemcowi przebywającemu bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest podwykonawca, wykonawca jest obowiązany do:

- 1) wypłaty cudzoziemcowi zasądzonego zaległego wynagrodzenia i związanych z nim świadczeń oraz pokrycia kosztów związanych z przesłaniem cudzoziemcowi zaległych należności do państwa, do którego cudzoziemiec powrócił lub został wydany, w przypadku gdy:
 - a) podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi, będący bezpośrednim podwykonawcą wykonawcy jest niewypłacalny, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, lub
 - b) przemawia za tym szczególnie ważny interes cudzoziemca;
- 2) zapłaty kary grzywny z tytułu powierzenia przez podwykonawcę wykonywania pracy cudzoziemcowi przebywającemu bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) poniesienia kosztów wydalenia cudzoziemca, o których mowa w art. 96 ust. 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694, z późn. zm.⁷⁾).

2. Wykonawca, o którym mowa w ust. 1, nie ponosi odpowiedzialności w zakresie określonym w tym przepisie, jeżeli wykaze, że spełnił wymagania należytej staranności, w szczególności zobowiązał podwykonawcę do niepowierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz sprawdził wykonanie obowiązku zgłoszenia cudzoziemców do ubezpieczeń społecznych.

Art. 9. 1. Główny wykonawca oraz każdy podwykonawca, który pośredniczy między głównym wykonawcą a podmiotem powierzającym wykonywanie pracy cudzoziemcom przebywającym bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, są solidarnie obowiązani do:

- 1) wypłaty zasądzonego zaległego wynagrodzenia i związanych z nim świadczeń oraz pokrycia kosztów związanych z przesłaniem zaległych należności do państwa, do którego cudzoziemiec powrócił lub został wydany,

- 2) zapłaty kary grzywny z tytułu powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi przebywającemu bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) poniesienia kosztów wydalenia cudzoziemca, o których mowa w art. 96 ust. 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694, z późn. zm.⁷⁾)

– jeżeli wiedzieli, że podmiot powierzył wykonywanie pracy cudzoziemcowi przebywającemu bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a podmiot ten lub wykonawca, o którym mowa w art. 8, jest niewypłacalny w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, uporczywie uchyla się od wypłaty wynagrodzenia lub przemawia za tym szczególnie ważny interes cudzoziemca.

2. Główny wykonawca oraz podwykonawca, o którym mowa w ust. 1, nie ponosi odpowiedzialności w zakresie określonym w tym przepisie, jeżeli spełnił wymagania należytej staranności określone w art. 8 ust. 2.

Art. 10. W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675 i Nr 117, poz. 677) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1:

a) w ust. 2 w pkt 4 dodaje się lit. i w brzmieniu:

„i) przestępstw określonych w art. 264a, 264b i 264c Kodeksu karnego.”,

b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Straż Graniczna współpracuje z ministrem właściwym do spraw pracy oraz ministrem właściwym do spraw wewnętrznych przy określaniu – na podstawie oceny ryzyka powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – sektorów działalności na poziomie sekcji, zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD), o szczególnym natężeniu tego zjawiska.”;

2) w art. 9 po ust. 1e dodaje się ust. 1f w brzmieniu:

„1f. Straż Graniczna, w celu zapewnienia skuteczności przeprowadzania kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców oraz powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom, może korzystać, na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń

społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.⁴⁾), z danych zgromadzonych w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych na koncie ubezpieczonego oraz koncie płatnika składek, dotyczących cudzoziemców zgłoszonych do ubezpieczeń społecznych oraz płatników powierzających wykonywanie pracy cudzoziemcom.”;

3) w art. 9e w ust. 1 po pkt 6a dodaje się pkt 6b w brzmieniu:

„6b) określonych w art. 264a, 264b i 264c Kodeksu karnego,”;

4) w art. 9f w ust. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) określonych w art. 264a, 264b i 264c Kodeksu karnego,”;

5) w art. 10d po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Straż Graniczna jest obowiązana do przekazywania ministrowi właściwemu do spraw pracy oraz ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, nie później niż do dnia 30 kwietnia następnego roku, zbiorczych wyników kontroli, o której mowa w ust. 1, w zakresie dotyczącym powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z uwzględnieniem liczby kontroli przeprowadzonych w poprzednim roku oraz procentowego udziału podmiotów powierzających wykonywanie pracy cudzoziemcom przebywającym bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w każdym sektorze, o którym mowa w art. 1 ust. 5.”.

Art. 11. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 51, poz. 307, z późn. zm.⁵⁾) w art. 23 w ust. 1 po pkt 55a dodaje się pkt 55b w brzmieniu:

„55b) należnych, wypłaconych, dokonanych lub postawionych do dyspozycji cudzoziemcowi przebywającemu bez ważnego, wymaganego na podstawie odrębnych przepisów, dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wypłat, świadczeń oraz innych należności z tytułów określonych w art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 2, 5 i 7–9, łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne w części finansowanej przez płatnika składek, a także zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego wypłacanych przez zakład pracy;”.

Art. 12. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 74, poz. 397, Nr 102, poz. 585 i Nr 106, poz. 622) w art. 16 w ust. 1 po pkt 57a dodaje się pkt 57b w brzmieniu:

„57b) należnych, wypłaconych, dokonanych lub postawionych do dyspozycji cudzoziemcowi przebywającemu bez ważnego, wymaganego na podstawie odrębnych przepisów, dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wypłat, świadczeń oraz innych należności z tytułów określonych w art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 2, 5 i 7–9 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne w części finansowanej przez płatnika składek, a także zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego wypłacanych przez zakład pracy;”.

Art. 13. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.²⁾) po art. 264a dodaje się art. 264b i art. 264c w brzmieniu:

„Art. 264b. Kto powierza wykonywanie pracy osobie małoletniej przebywającej bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub równocześnie powierza wykonywanie pracy wielu osobom przebywającym bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub uporczywie powierza wykonywanie pracy osobie przebywającej bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Art. 264c. §. 1. Kto powierza wykonywanie pracy osobie pokrzywdzonej przestępstwem określonym w art. 189a § 1 lub powierza wykonywanie pracy w warunkach szczególnego wyzysku, przebywającej bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Warunkami szczególnego wyzysku, o których mowa w § 1, są warunki pracy, w tym warunki wynikające z dyskryminacji ze względu na płeć lub innego rodzaju dyskryminacji, w których występuje rażąca dysproporcja w porównaniu z warunkami pracy osób, którym powierzono wykonywanie pracy zgodnie z prawem, co wpływa na ich zdrowie i bezpieczeństwo i uchybia godności ludzkiej.”.

Art. 14. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 50:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Dane zgromadzone na koncie ubezpieczonego, o których mowa w art. 40, i na koncie płatnika składek, o których mowa w art. 45, mogą być udostępniane sądom, prokuratorom, organom kontroli skarbowej, organom podatkowym, komornikom sądowym, Państwowej Inspekcji Pracy, Straży Granicznej, ośrodkom pomocy społecznej, powiatowym centrom pomocy rodzinie oraz Komisji Nadzoru Finansowego, z uwzględnieniem przepisów dotyczących ochrony danych osobowych.”,

b) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Dane zgromadzone na kontach, o których mowa w ust. 3, udostępnia się bezpłatnie sądom, prokuratorom, organom kontroli skarbowej, organom podatkowym, Państwowej Inspekcji Pracy, Straży Granicznej, ośrodkom pomocy społecznej, powiatowym centrom pomocy rodzinie oraz Komisji Nadzoru Finansowego, a także w zakresie niezbędnym do realizacji świadczeń rodzinnych wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.”,

c) dodaje się ust. 11–13 w brzmieniu:

„11. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje Straży Granicznej oraz Państwowej Inspekcji Pracy:

1) wykaz obejmujący dane płatników, którzy w ostatnim kwartale zgłosili do ubezpieczeń społecznych co najmniej jednego cudzoziemca – w terminie do końca ostatniego dnia roboczego miesiąca następującego po upływie kwartału, którego wykaz dotyczy oraz

2) dane ubezpieczonego cudzoziemca – w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisemnego wniosku Straży Granicznej lub Państwowej Inspekcji Pracy.

12. Dane, o których mowa w ust. 11 pkt 1, obejmują:

- 1) numer NIP;
- 2) numer REGON;
- 3) numer PESEL;

- 4) numer według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD);
 - 5) serię i numer dowodu osobistego albo paszportu, jeżeli płatnikowi składek nie nadano numeru NIP, REGON lub jednego z nich;
 - 6) nazwę skróconą;
 - 7) imię i nazwisko;
 - 8) adres siedziby;
 - 9) adres do korespondencji;
 - 10) adres miejsca prowadzenia działalności;
 - 11) liczbę cudzoziemców zgłoszonych do ubezpieczeń społecznych;
 - 12) obywatelstwo cudzoziemców;
 - 13) tytuł ubezpieczenia cudzoziemców.
13. Dane, o których mowa w ust. 11 pkt 2, obejmują:
- 1) rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości;
 - 2) numery NIP i PESEL, jeżeli zostały nadane;
 - 3) imię i nazwisko, datę urodzenia;
 - 4) obywatelstwo;
 - 5) płeć;
 - 6) adres zameldowania;
 - 7) adres zamieszkania;
 - 8) adres do korespondencji;
 - 9) kod tytułu ubezpieczenia;
 - 10) datę powstania obowiązku ubezpieczeń społecznych;
 - 11) datę zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych;
 - 12) datę wygaśnięcia obowiązku ubezpieczeń społecznych, wyrejestrowania ubezpieczonego z ubezpieczeń społecznych;
 - 13) wymiar czasu pracy;
 - 14) podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz datę opłacenia składki – w przypadku danych przekazywanych do Państwowej Inspekcji Pracy.”.

Art. 15. W ustawie z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. Nr 197, poz. 1661, z późn. zm.⁶⁾) w art. 16 w ust. 1 pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) przeciwko porządkowi publicznemu, określone w art. 252 i 253, art. 256–258, art. 263 oraz w art. 264, 264b i 264c Kodeksu karnego;”.

Art. 16. W ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organy prowadzące postępowania w sprawach o wydanie lub przedłużenie wizy, udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenia na osiedlenie się lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zwanego dalej „zezwoleniem na pobyt rezydenta długoterminowego WE”, oraz o wydalenie z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pouczają cudzoziemca w języku dla niego zrozumiałym o zasadach i trybie postępowania oraz o przysługujących mu prawach i ciążących na nim obowiązkach, w tym o możliwości:

- 1) wystąpienia z roszczeniem przeciwko podmiotowi powierzającemu wykonywanie pracy cudzoziemcowi oraz wyegzekwowania orzeczenia wydanego przeciwko takiemu podmiotowi, w związku z zaległym wynagrodzeniem, również w przypadku powrotu lub wydalenia z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony na okres trwania postępowania karnego toczącego się przeciwko podmiotowi powierzającemu wykonywanie pracy, w którym cudzoziemiec występuje w charakterze pokrzywdzonego:
 - a) przez przestępstwo powierzenia wykonywania pracy w warunkach szczególnego wyzysku, o którym mowa w art. 264c ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.²⁾),
 - b) małoletniego przebywającego bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, któremu powierzono wykonywanie pracy.
- 3) podjęcia innych działań przeciwko podmiotowi powierzającemu wykonywanie pracy cudzoziemcowi, w szczególności zawiadomienia właściwych organów.”;

2) w art. 53a w ust. 1:

a) po pkt 3 dodaje się pkt 3a i 3b w brzmieniu:

„3a) jest pokrzywdzonym, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2,

3b) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia udzielonego na czas trwania postępowania karnego toczącego się przeciwko podmiotowi powierzającemu wykonanie pracy cudzoziemcowi, który zamierza kontynuować pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do czasu otrzymania zaległego wynagrodzenia od podmiotu powierzającego wykonanie pracy, jeżeli przemawia za tym szczególnie ważny interes cudzoziemca,”

b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) wykaże, że zachodzą okoliczności inne niż określone w pkt 1–3b lub w art. 53 ust. 1”;

3) w art. 53b w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) stabilne i regularne źródło dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu w przypadkach, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 1, 2, 7, 9, 13 i 14 oraz w art. 53a ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 3b oraz pkt 2 i 4;”;

4) w art. 56 w ust. 2 po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 53a ust. 1 pkt 3a;”.

Art. 17. W ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 24 w ust. 1 dodaje się pkt 10 i 11 w brzmieniu:

„10) przez okres 1 roku od dnia uprawomocnienia się wyroku, wykonawców będących osobami fizycznymi, które prawomocnie skazano za przestępstwo, o którym mowa w art. 264b lub 264c ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.²⁾);

11) przez okres 1 roku od dnia uprawomocnienia się wyroku, wykonawców będących spółką jawną, spółką partnerską, spółką komandytową, spółką komandytowo – akcyjną lub osobą prawną, których odpowiednio wspólnika, partnera, członka zarządu, komplementariusza lub urzędującego członka organu zarządzającego prawomocnie skazano za przestępstwo, o którym mowa w art. 264b lub 264c ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.”;

2) w art. 133 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do zamówień sektorowych nie stosuje się art. 24 ust. 1 pkt 10 i 11, art. 100 ust. 2 i art. 102 ust. 3.”.

Art. 18. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 dodaje się ust. 7 i 8 w brzmieniu:

„7. Minister właściwy do spraw pracy w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych:

1) określa – na podstawie oceny ryzyka powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – sektory działalności na poziomie sekcji, zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD), o szczególnym natężeniu powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

2) przygotowuje – na podstawie informacji przekazanych przez Straż Graniczną i Państwową Inspekcję Pracy – i przekazuje Komisji Europejskiej:

a) co roku, do dnia 30 czerwca – informacje o liczbie przeprowadzonych w poprzednim roku kontroli w zakresie powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez ważnego dokumentu pobytowego oraz procentowym udziale podmiotów powierzających wykonywanie pracy cudzoziemcom przebywającym bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w każdym sektorze, o którym mowa w pkt 1,

b) co trzy lata – sprawozdania z realizacji ustawy określającej skutki powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

8. Ministrowie właściwi do spraw odpowiednio budownictwa, finansów publicznych, gospodarki, nauki, rolnictwa, rozwoju regionalnego, rybołówstwa, transportu, turystyki, zabezpieczenia społecznego, spraw

zagranicznych oraz zdrowia są obowiązani do współpracy z ministrami, o których mowa w ust. 7, przy ocenie ryzyka i określaniu sektorów działalności o szczególnym natężeniu powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;

2) w art. 18m dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) powierzania, na podstawie przepisów o zatrudnianiu pracowników tymczasowych, wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;

3) w art. 120 po ust. 1 dodaje się ust. 1a – 1c w brzmieniu:

„1a. Kto uporczywie powierza wykonywanie pracy cudzoziemcowi przebywającemu bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy praca ta nie miała związku z prowadzoną przez powierzającego wykonywanie pracy działalnością gospodarczą, podlega karze grzywny nie niższej niż 3000 zł albo karze ograniczenia wolności.

1b. Karę, o której mowa w ust. 1, wymierza się odpowiednio za podżeganie i pomocnictwo w popełnieniu czynu, o którym mowa w ust. 1a.

1c. W przypadkach wymienionych w ust. 1, 1a i 1b, wymierzając karę grzywny, bierze się pod uwagę liczbę cudzoziemców przebywających bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którym dany podmiot powierzył wykonywanie pracy.”.

Art. 19. W ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2007 r. Nr 89, poz. 589, z późn. zm.¹⁰⁾) wprowadza się następującego zmiany:

1) w art. 10 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Państwowa Inspekcja Pracy współpracuje z ministrem właściwym do spraw pracy oraz ministrem właściwym do spraw wewnętrznych przy określaniu – na podstawie oceny ryzyka powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – sektorów działalności na poziomie sekcji, zgodnie

z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD), o szczególnym natężeniu tego zjawiska.”;

2) w art. 18 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Główny Inspektor Pracy jest obowiązany do przekazywania ministrowi właściwemu do spraw pracy oraz ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, nie później niż do dnia 30 kwietnia następnego roku, zbiorczych wyników kontroli, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 4, w zakresie dotyczącym powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z uwzględnieniem liczby przeprowadzonych w poprzednim roku kontroli oraz procentowego udziału podmiotów powierzających wykonywanie pracy cudzoziemcom przebywającym bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w każdym sektorze, o którym mowa w art. 10 ust. 1a.”.

Art. 20. 1. Podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi na podstawie stosunku pracy jest obowiązany do uzupełnienia akt osobowych cudzoziemca pozostającego w zatrudnieniu w dniu wejścia w życie ustawy w terminie 45 dni od dnia wejścia w życie ustawy o kopię dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zatrudnionego cudzoziemca oraz przesłania – w razie potrzeby – korekty zgłoszenia cudzoziemca do ubezpieczeń społecznych.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi na innej podstawie niż stosunek pracy.

Art. 21. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

- ¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia postanowień dyrektywy 2009/52/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. przewidującej minimalne normy w odniesieniu do kar i środków stosowanych wobec pracodawców zatrudniających nielegalnie przebywających obywateli krajów trzecich (Dz. Urz. UE L 168 z 30.06.2009, str. 24).
- ²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 63, poz. 533, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 40, poz. 227 i 229, Nr 98, poz. 625 i 626, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 152, poz. 1018 i 1021, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474 i Nr 240, poz. 1602 oraz z 2011 r. Nr 17, poz. 78, Nr 24, poz. 130, Nr 39, poz. 202, Nr 48, poz. 245, Nr 72, poz. 381, Nr 94, poz. 549, Nr 117, poz. 678 i Nr, poz.
- ³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone Dz. U. z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 96, poz. 620, Nr 123, poz. 835, Nr 152, poz. 1020, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726.
- ⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 218, poz. 1690, z 2010 r. Nr 105, poz. 668, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474, Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1725 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 75, poz. 398 i Nr ..., poz.
- ⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 57, poz. 352, Nr 75, poz. 473, Nr 105, poz. 655, Nr 149, poz. 996, Nr 182, poz. 1228, Nr 219, poz. 1442, Nr 226, poz. 1475 i 1478 i Nr 257, poz. 1725 i 1726 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 75, poz. 398, Nr 84, poz. 455, Nr 102, poz. 585, Nr 106, poz. 622, Nr 120, poz. 690, Nr 131, poz. 764 i Nr 149, poz. 887.

- ⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 191, poz. 1956 i Nr 243, poz. 2442, z 2005 r. Nr 157, poz. 1316, Nr 178, poz. 1479, Nr 180, poz. 1492 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 120, poz. 826, z 2007 r. Nr 75, poz. 492 i Nr 166, poz. 1172, z 2008 r. Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 20, poz. 106, Nr 62, poz. 504, Nr 166, poz. 1317 i Nr 201, poz. 1540, z 2010 r. Nr 81, poz. 530 i Nr 127, poz. 857 oraz z 2011 r. Nr 63, poz. 322, Nr 94, poz. 549, Nr 106, poz. 622 i Nr 126, poz. 715.
- ⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 120, poz. 818 i Nr 165, poz. 1170, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 180, poz. 1112, Nr 216, poz. 1367, Nr 227, poz. 1505 i Nr 234, poz. 1570, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206 i Nr 95, poz. 790 oraz z 2010 r. Nr 81, poz. 531, Nr 96, poz. 620 i Nr 239, poz. 1593.
- ⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 161, poz. 1078 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 5, poz. 13, Nr 28, poz. 143 i Nr 87, poz. 484.
- ⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 134, poz. 850, Nr 171, poz. 1056, Nr 216, poz. 1367 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 69, poz. 595, Nr 91, poz. 742, Nr 97, poz. 800, Nr 115, poz. 964, Nr 125, poz. 1035, Nr 127, poz. 1052, Nr 161, poz. 1278 i Nr 219, poz. 1706, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 81, poz. 531, Nr 238, poz. 1578, Nr 239, poz. 1593, Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1725 i 1726 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235 i Nr 106, poz. 622.
- ¹⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 237, poz. 1656, z 2009 r. Nr 6, poz. 33 i Nr 20, poz. 106, z 2010 r. Nr 109, poz. 708, Nr 182, poz. 1228, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1725 oraz z 2011 r. Nr 73, poz. 390.